ΣΕΡΒΙΚΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

# Η ΜΑΝΑ ΜΕ ΤΑ ΕΝΝΗΑ ΠΑΛΛΗΚΑΡΙΑ

Όταν ὁ στρατὸς ἔφτασε στὸ Κόσσοβο, μαζὺ μὲ τ' ἄλλα παλληκάρια βρέθηκαν ἐκεῖ κι' ἐννηὰ γιοὶ τοῦ Γιούγκ Μπογδὰν καὶ δέκατος ὁ ἴδιος ὁ γέρος.

Ἡ μάνα τῶν ἐννηὰ παιδιῶν παρακαλεῖ τὸ Θεὸ νὰ τῆς δώση μάτια γεραχιοῦ καὶ φτερὰ κύκνου γιὰ νὰ πετάξη στὸ Κόσσοβο καὶ νὰ ξαναδῆ τὰ ἐννηά της παλληκάρια καὶ μαζὺ μ' αὐτοὺς δέκατο καὶ τὸ γέρο της. Ὁ Θεὸς ἤκουσε τὴ δέησί της καὶ τῆς ἔδωσε μάτια γεραχιοῦ καὶ κατάλευκα φτερὰ κύκνου. Κι' ἡ φτωχὴ μητέρα πέταξε στὸ Κόσσοβο γοργά, ὅπου βρῆκε σκοτωμένα τὰ ἐννηά της παλληκάρια καὶ δέκατο ἀνάμεσά τους τὸ γέρο Γιούγκ Μπογδάν.

Κοντὰ στοὺς σκοτωμένους βρισκόντουσαν ἐννηὰ πολεμικὰ κοντάρια, ἀπάνω τους ἐννηὰ γεράκια καὶ πλάϊ τους ἐννηὰ περήφανα ἄλογα καὶ σμὶ στ' ἄλογα ἐννηὰ μανιωμένα λιοντάρια. Τότε τ' ἄλογα χλιμίντρισαν, τὰ λιοντάρια βρυχήθηκαν, τὰ γεράκια σκούξανε κι' ἡ πονεμένη μάνα ἔσκιξε τὴν καρδοῦλα της γιὰ νὰ μὴ φανοῦν στὰ μάτια της φαρμακερὰ δάκρυα. Ἔπειτα πῆρε μαζύ της τὰ ἐννηὰ περήφανα ἄλογα, τὰ ἐννηὰ μανιωμένα λιοντάρια καὶ τὰ ἐννηὰ γεράκια καὶ κίνησε νὰ γυρίση στὸν ἄσπρο πύργο της.

Ἡ νύφες της τὴν εἶδαν ἀπὸ μακρυὰ καὶ ἔτρεξαν νὰ τὴν συναντήσουν. Καὶ σὰν ἔμαθαν τὸ θλιβερὸ μαντᾶτο, ἡ ἐννηὰ χῆρες ἄρχισαν τὰ κλάμματα καὶ τὰ μοιρολόγια, ἀπαρηγόρητες.

Κι' ὅταν ξημέρωσε ἡ μέρα καὶ βγῆκε ὁ ἥλιος, ἔφτασαν δυὸ κοράκια μὲ ματωμένα φτερά, δυὸ κατάμαυρα κοράκια μ' ἄσπρον ἀφρὸ στὸ στόμα.

Κρατοῦσαν τὸ χέρι ἑνὸς παλληκαριοῦ κι' ἀπάνω στὸ χέρι ἄστραφτε τὸ δαχτυλίδι τοῦ γάμου.

Τὰ κοράκια πῆγαν καὶ τ' ἄφησαν στὰ γόνατα τῆς μάνας κι' ἔπειτα πετάξανε καὶ φύγανε.

Τότε ἡ χαροκαμμένη μάνα φώναξε τὴ μικρότερη νύφη της, τὴ γυναίκα τοῦ Δαμιανοῦ καὶ δείχνοντάς της τὸ χέρι τοῦ σκοτωμένου τῆς εἶπε :

— Κόρη μου καὶ γυναῖκα τοῦ Δαμιανοῦ, γνωρίζεις τίνος εἶνε αὐτὸ τὸ χέρι ;

— Μητέρα καὶ μάνα τοῦ Δαμιανοῦ, αὐτὸ τὸ χέρι εἶνε τοῦ ἀντρός μου ποὺ θρηνῶ, εἶνε τοῦ Δαμιανοῦ !... Τὸ γνωρίζω ἀτ' τὸ χρυσὸ δαχτυλίδι τοῦ γάμου...

Ἡ μάνα τὸ ξαναπῆρε, τὸ κύτταξε τριγερά, τὸ χάϊδεψε γλυκὰ κι' ἄρχισε νὰ μοιρολογᾶ :

— Χρυσό μου χέρι, πές μου, ποῦ τάχα ἐμεγάλωσες, καὶ ποῦ παραπετάχτηκες ; Μεγάλωσες στὰ γόνατά μου καὶ παραπετάχτηκες στὸ Κόσσοβο, στὸ Κόσσοβο. Καὶ μὲ τὰ λόγια αὐτὰ ἡ ψυχὴ τῆς χαροκαμμένης μάνας πέταξε στὰ οὐράνια...

ΟΙ ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

*Ὁ Γερμανὸς συγγραφεὺς τοῦ περιφήμου βιβλίου «Οὐδὲν νεώτερον ἀπὸ τὸ Μέτωπο», Ἐρρῖκος Ρεμάρκε.*

*ροῦν γιὰ τὴ σωτηρία του. Τὴν ὥρα ἐκείνη, ἐγὼ εἶχα κατεβεῖ στὴν καμπίνα μου ν' ἀλλάξω. Ὁ κυβερνήτης τοῦ πλοίου μας κατέβη καὶ μὲ παρεκάλεσε, ἐκ μέρους τῶν ἀξιωματικῶν, ν' ἀνεβῶ στὸ κατάστρωμα. Μόλις ἀνέβηκα, οἱ ἀξιωματικοὶ μὲ σήκωσαν στὰ χέρια καὶ μὲ ἐγύριζαν στὸ πλοῖο, ἔξαλλοι ἀπὸ ἐνθουσιασμό, ζητωκραυγάζοντες μετὰ τοῦ πληρώματος !».*

* * *

Καὶ τώρα λίγες γραμμὲς γιὰ τὸ δολοφόνο :

Τ' ὄνομά του ἦταν Τσούδα Σάνζο καὶ τὸ ἐπάγγελμά του κλητήρ. Ἐν τούτοις κατήγετο ἀπὸ εὐγενῆ οἰκογένεια, καὶ εἶχε τίτλο ποὺ τοῦ ἐπέτρεπε νὰ φέρη δύο ξίφη. Ὁ ἀστυνομικὸς αὐτὸς ὑπάλληλος ἀνῆκε στὴν αἴρεσι τῶν Σ α μ ο υ ρ ά ϊ, φανατικῶν ἐθνικιστῶν, οἱ ὁποῖοι θεωροῦν κάθε ξένο, ἐχθρὸ τῆς Ἰαπωνικῆς φυλῆς. Εἶνε φοβερὰ ἀποφασιστικοί, ἕτοιμοι νὰ χτυπήσουν ἀδιαφοροῦντες γιὰ τὸ θάνατο, πρὸς τὸν ὁποῖον τρέφουν ἀπόλυτη περιφρόνησι...

Τὸ ἐπεισόδιο τῆς δολοφονικῆς ἀποπείρας ἔκανε βαθύτατη ἐντύπωσι σὲ ὅλο τὸν κόσμο, προπάντων στὴ Ρωσσία καὶ στὴν Ἑλλάδα. Ὁ Τσάρος Ἀλέξανδρος ἐδημοσίευσε ἀμέσως ο ὐ κ ά ζ ι ο (Διάταγμα) μὲ τὸ ὁποῖον ὠνόμαζε τὸν Πρίγκηπα Γεώργιο «σ ω τ ῆ ρ α τ ο ῦ Δ ι α δ ό χ ο υ» καὶ τὸν ἐτροβίβαζε στὸ ἀξίωμα τοῦ ἐπιτίμου ναυάρχου τοῦ Ρωσσικοῦ Στόλου. Καὶ ὅταν ἔφθασε στὴ Ρωσσία ὁ ἀθλητικὸς Ἕλλην πρίγκηψ, τοῦ ἔκαναν ἐνθουσιώδη ὑποδοχή, κυριολεκτικῶς τὸν ἀπεθέωσαν. Ἡ γιορτὲς στὴ Πετρούπολι, στὴ Μόσχα καὶ σὲ ἄλλες πόλεις τῆς Ρωσσίας ἐκράτησαν ἀρκετὲς ἡμέρες... Καὶ ὅταν ὁ Γεώργιο ξαναγύρισε στὴν Ἑλλάδα, οἱ Ἀθηναῖοι τὸν ἀπεθέωσαν ἐπίσης. Τὸ κατόρθωμά του τὸν ἔκανε δημοφιλέστατο.

Ὁ Διάδοχος τῆς Ρωσσίας γιατρεύτηκε τότε ἀπὸ τὰ τραύματα, ἀλλ' ἡ Μοῖρα τοῦ ἐφύλαγε ἄλλα, τραγικώτερα αὐτά, θανάσιμα. Ἔζησε τότε, γιὰ νὰ πεθάνη ἀπὸ τὶς σφαῖρες τῶν ἐργατῶν τῆς «Ἐρυθρᾶς Ἐπαναστάσεως» τῶν Μπολσεβίκων, μαζὺ μὲ ὅλη τὴν Αὐτοκρατορικὴ Οἰκογένεια τῆς Ρωσσίας, ὡς τελευταῖος Τσάρος τῶν Ρώσσων. Ὅσο γιὰ τὸν Τσούδα Σάνζο, τὸ φανατικὸ Ἰάπωνα, αὐτὸς δὲν ἐπερίμενε νὰ τοῦ πάρη τὸ κεφάλι ὁ πέλεκυς τῆς Δικαιοσύνης. Κατόρθωσε νὰ προμηθευθῆ ἕνα κοφτερὸ μαχαῖρι κι' ἔκανε χ α ρ α κ ί ρ ι, δηλ. ἄνοιξε τὴν κοιλιά του, πεθαίνοντας ἔτσι σύμφωνα μὲ τὰ πατροπαράδοτα ἔθιμα τῶν εὐγενῶν Σαμουραΐ. Καὶ οἱ ὁμοϊδεάτες του τὸν ἀνεκήρυξαν ἐθνικὸν ἥρωα !...

ΤΑ ΔΙΚΑ ΜΑΣ

# ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΣΤΕΙΑ ΚΑΙ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

**Μιὰ ἐκδρομὴ στὸ Σανατόριο τῆς Κουφοξυλιᾶς. Ὁ... υἱὸς τῆς Μάνας !.... Ὁ κ. Προκοπίου καὶ ἡ τίγρεις. Ὁ Ἀχ. Παράσχος Πρέξενος στὴ Ρωσσία. Ἕνα τραγικὸ καλαμποῦρι. Ὁ χωριάτης κι' ὁ τοκοφλύφος τῶν Καλαμῶν, κ.τ.λ.**

Τώρα ποὺ ἔγιναν ἡ ἑορτὲς τῆς Ἑκατονταετηρίδος στὴ Τρίπολι, πῆγαν πολλοὶ ἐπίσημοι ἐορτασταὶ νὰ δοῦν καὶ τὸ περίφημο Σανατόριο τῆς «Μάνας» (κ. Παπαδοπούλου), ποὺ εἶνε στὴ Κοιμοξυλιά.

Μερικοὶ ἀπὸ αὐτοὺς περιειργάζοντο τὸ ἐκτεθειμένο ἐκεῖ βιβλίο, στὸ ὁποῖο οἱ ἐπισκέπται σημειώνουν τὶς ἐντυπώσεις των ἢ βάζουν ἁπλῶς τὴν ὑπογραφή τους.

Ὁ κ. Ἰωάν. Δαμβέργης, μόλις εἶδε τὸ βιβλίο αὐτό, τὸ πῆρε κι' ἔγραψε :

*«Στὴ Μάνα*
*ὁ υἱός της.*
*ΙΩΑΝ. ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ (ἐτῶν 70)».*

Κατὰ συνέπειαν, ἡ «Μάνα» (κ. Παπαδοπούλου) θὰ εἶνε... ἑκατὸν εἴκοσι ἐτῶν !...

* * *

Ὁ γνωστὸς ζωγράφος κ. Προκοπίου, διηγεῖτο κάποτε τὰ κατορθώματά του, ὅταν ἤτανε στὴν Ἀθησσινία.

— Λοιπόν, ποὺ λέτε, δέκα χιλιόμετρα ἔξω ἀπὸ τὴν Ἀδῆς—Ἀμπέμπα, ἐσκότωσα καὶ τίγρεις !

— Ἄστα αὐτά, τοῦ εἶπε κάποιος ἀπὸ τὴν παρέα. Στὴν Ἀδῆς—Ἀμπέμπα, δὲν ὑπάρχουν τίγρεις.

Καὶ ὁ κ. Προκοπίου ἀτάραχος :

— Τὸ ξέρω πὼς δὲν ὑπάρχουν ! Τὶς σκότωσα ἐγώ ! Δὲν ἄφησα οὔτε μιά !...

* * *

Ὁ μακαρίτης ὁ Τρικούπης ἀγαποῦσε καὶ ἐκτιμοῦσε πάρα πολὺ τὸν μακαρίτη Ἀχιλ. Παράσχο, τὸν γνωστὸ ρωμαντικὸ ποιητὴ τῆς περασμένης γενεᾶς καὶ γι' αὐτὸ τὸν εἶχε διορίσει Πρόξενο τῆς Ἑλλάδος στὸ Ταϊγάνι τῆς Ρωσσίας.

Ἀλλὰ ὁ Παράσχος, γιὰ λόγους πατριωτικούς, δὲν χώνευε τοὺς Ρώσσους, κι' ἐνῶ ἦταν Πρόξενος, ἐδημοσίευσε ἕνα ποίημά του, στὸ ὁποῖο ὄχι μόνον τοὺς ἀποκαλοῦσε Σκύθας, ἀλλὰ καὶ τοὺς ζωγράφιζε μὲ τὰ μελανώτερα χρώματα.

Αὐτὸ ἐξώργισε τὴ βασίλισσα Ὄλγα, ἡ ὁποία τοῦ ἔκοψε ἀμέσως κάποια ἐπιχορήγησι, ποὺ τοῦ ἔδινε ὥς τότε τὸ Παλάτι, κατόπιν δὲ ἐπέτυχε καὶ τὴν ἀπόλυσί του.

Ὅταν ἔλαβε τὴν ἀπόλυσί του ὁ Παράσχος, εἶπε, χωρὶς νὰ ταραχτῆ διόλου :

— Ἀπελύθην ἀπὸ Πρόξενος, γιατί ἔγραψα ἕνα ποίημα. Δηλαδή, μὲ τὸ ποίημα αὐτὸ ἔγινα π ρ ό ξ ε ν ο ς... κακοῦ στὸν ἑαυτό μου !...

* * *

Ἕνα ἀρκετὰ ὡραῖο ἐπεισόδιο συνέβη σὲ κάποιον τοκογλύφο τῶν Καλαμῶν.

Ἕνας χωρικὸς ἀπὸ κάποιο χωριὸ τῆς Μεσσηνίας, τοῦ χρωστοῦσε χρήματα καὶ πῆγε νὰ τοῦ πληρώση τοὺς τόκους. Καθὼς εἶνε γνωστόν, ἡ τοκογλυφικὲς πράξεις γίνονται ἐκεῖ τὴν Κυριακή, μετὰ.... τὴν ἀπόλυσι τῆς ἐκκλησίας.

Ὁ φτωχὸς χωρικὸς ἔφτασε νωρὶς στὰς Καλάμας καὶ δὲν εἶχε ποῦ νὰ πάη. Πῆγε λοιπὸν στὴν ἐκκλησία ὅπου ἤξερε ὅτι θάβρισκε καὶ τὸν τοκογλύφο.

Κατὰ σύμπτωσιν δὲ ὁ παπᾶς, τὴν ἡμέρα ἐκείνη ἐξεφώνησε ἕνα λόγο κατὰ τῶν τοκογλύφων, τοὺς ὁποίους ἀπειλοῦσε μὲ τὴν Κόλασι καὶ περιέγραφε τὰ φριχτὰ μαρτύρια ποὺ τοὺς περιμένουν στὸν Ἅδη.

Σὰν τελείωσε ἡ ἐκκλησία ὁ χωρικὸς βγῆκε ἔξω χαρούμενος, γιατί ἔλπιζε ὅτι ἔπειτα ἀτ' ὅσα εἶπε ὁ παπᾶς, θὰ μαλάκωνε κάτω ἡ καρδιὰ τοῦ τοκογλύφου καὶ θὰ τοῦ κατέβαζε τὸν ὑπερβολικὸ τόκο ποὺ τοῦ εἶχε ὁρίσει. Ἄμα εἶδε ὅμως ὅτι ὁ τοκογλύφος δὲν ἐννοοῦσε νὰ τοῦ κατεβάση οὔτε μιὰ πεντάρα, τοῦ εἶπε :

— Ἄκουσες τί εἶπε ὁ παπᾶς στὴν ἐκκλησία γιὰ τοὺς τοκογλύφους ;

— Πῶς δὲν τ' ἄκουσα—τοῦ ἀπάντησε ἐκεῖνος.— Καὶ ξέρεις τί σκέφτηκα ; Ἀφοῦ ἔτσι κι' ἔτσι πρόκειται νὰ ὑποστῶ τόσα βασανιστήρια, θὰ σοῦ... αὐξήσω τὸν τόκο ! Γιὰ νὰ μὴν ὑποφέρω ἄδικα, τουλάχιστον ! Κατάλαβες ;...

Κόκκαλο ὁ χωρικός.

* * *

Ἔλεγαν κάποτε στὸ Γαβριηλίδη, ὅτι χωρὶς οἰκονομικὸ πρόγραμμα, γι' αὐτὸν καὶ τὴν ἐφημερίδα του, «θὰ πέθαινε στὴν ψάθα».

Κι' ὁ Γαβριηλίδης ἀπάντησε :

— Κι' ἂν πεθάνω ἀπάνω σὲ μεταξωτὰ παπλώματα, μήπως θὰ... ἀναστηθῶ ;...

Ο ΣΥΛΛΕΚΤΗΣ